

Tretman mucanja

- Poliklinika Suvag
- Savjetovalište rehabilitacijskog centra Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, Kušlanova 59a, Zagreb
- Udruga Hinko Freund, Klaićeva 16, Zagreb
- Fonijatrijski centar Klinike za bolesti uha, nosa i grla, Referentni centar za fonijatriju Ministarstva zdravstva RH, Zagreb
- Opća bolnica Varaždin

Udruga roditelja
KORAK PO KORAK

Ilica 73, Zagreb
tel. 01/4855-578, fax. 01/4847-598
info@udugaroditeljapkh.hr
www.udugaroditeljapkh.hr

Izdavač
Udruga roditelja Korak po korak

Autorice teksta
Sanja Brajković i Željka Živković

Recenzija
Gorana Hitrec

Oblikovanje
Romana Rođaković

Tisak
CORRECTUS MEDIA d.o.o.

Drugo izdanje
2014.

MU CA NJE

KAKO POMOĆI DJETETU?

Mucanje je poremećaj govora u kojem je govor prekinut čestim ponavljanjem ili produljivanjem govornih zvukova, slogova ili riječi, ili osoba ne može početi govoriti riječ.

Prekide u govoru može pratiti učestalo treptanje očiju, drhtanje usana i/ili čeljusti ili drugi neobični oblici ponašanja koji se javljaju dok osoba koja muca pokušava govoriti. Mucanje također često prati ubrzan puls, crvenilo, znojenje, širenje zjenica, povećana napetost mišića usana, jezika ili lica. Mucanje se može javiti u svim životnim dobima, ali se najčešće javlja između druge i pete godine, u doba razvoja govora. Javlja se kod oko 2,4 % djece. Tripud je češće kod dječaka nego kod djevojčica, a učestalije je kod blizanaca i kod ljevorukih osoba. Većina djece (oko 70%) uz pomoć male ili čak nikakve terapije prevlada mucanje. Manje od 1% odraslih muca.

Puno djece prolazi razdoblje u razvoju kad govor nije tečan, no to je normalan dio sazrijevanja. Smatra se da je do oko 5% riječi koje se ne izgovaraju tečno uobičajena pojava u razdoblju razvoja govora. U govoru se u ovom razdoblju pojavljuju mnogi dodaci (am, ahm, eee i sl.), ponavljaju se riječi ili dijelovi rečenice.

Mucanje se javlja u mnogim različitim situacijama, može dugo trajati i postati navika. Okolina mucanje najčešće smatra nenormalnim oblikom ponašanja, a neke osobe iz okoline sklone su ruganju. Ruganje dovodi do negativne slike o samom sebi kod osobe koja muca.

Osoba koja muca osjeća strah jer misli da neće uspjeti. Strahovi uzrokuju tjelesnu napetost. Zbog strahova osoba pokušava izbjeći situacije koje ih uzrokuju. Tako mucanje sve više utječe na način života.

Logopedska pomoć može spriječiti da razvojno mucanje ne prijeđe u doživotno. Zbog toga je preporučljivo napraviti procjenu govora kod djece koja imaju teškoće duže od šest mjeseci, te kod djece čije je mucanje

popraćeno tikovima ili različitim oblicima neobičnog ponašanja. Nadalje, preporučuje se savjetovati s logopedom ako se pojavljuje veći udio ponavljanja, ako se javlja ponavljanje pojedinih glasova ili slogova (*mmmm-mammmmma, mamamama*), ako se pojedini glasovi jako produžuju (*maaaaaama*) i ako se javlja veći broj ponavljanja (*dododododobiti*).

Logopeda treba svakako potražiti ako se poteškoće pojačavaju, ako je disanje očito nekontrolirano, ako dijete postane svjesno da ima probleme s govorom. Preporučuje se s tretmanom početi što ranije jer se kod mlađe djece mucanje brže prevladava.

Procjenjuje se da postoji oko 250 različitih metoda za tretmane kojima se liječi mucanje. Zbog mnogostrukosti uzroka mucanja i teškoća koje ga prate, često se u tim tretmanima primjenjuje više metoda paralelno – npr. vježba se ritmičnost govora, disanje, uvode se psihoterapijski postupci itd.

Preporuke za roditelje

- » Da biste pomogli svom djetetu koje muca, trebate mu, kao prvo, osigurati opuštenu kućnu atmosferu.
- » Prihvatite djetetovo mucanje kao njegov način govora i ne dajte mu da pomisli kako vjerujete da je mucanje pogrešno ili da je loša navika.
- » Nemojte kritizirati djetetov govor.
- » Dobre govorne navike roditelja mogu pomoći djetetu koje muca. Govorite što polaganije, mirnije, jednostavnije i ritmičnije.
- » Odredite termin kad dijete može s vama neometano razgovarati. U razgovoru s djetetom postavljajte što jednostavnija i preciznija pitanja, ne pitajte odjednom više stvari. Ne tražite od djeteta da uloži veći trud kako bi izbjeglo mucanje ili da ponavlja riječ dok je tečno ne izgovori. Ne govorite mu da uspori s govorom ili da razmisli što će reći prije nego počne govoriti. Ne predlažite mu drugi način govora za koji mislite

da će mu olakšati govorenje.

- » Gledajte dijete u oči dok govori, pokažite interes za sadržaj, a ne za način govora.
- » Pozorno slušajte dok dijete govori i pričekajte da izgovori riječ do kraja.
- » Ne dopunjavajte djetetove riječi ili misli, ne govorite umjesto njega kad nastupi poteškoća u govoru.
- » Ne nagrađujte dijete za tečan govor i ne kažnjavajte ga zbog mucanja. Prema djetetu njegujte strpljiv, prijateljski i obziran odnos. Započne li dijete tu temu, potrebno je otvoreno razgovarati s njim o mucanju.

Dijete može postići tečan govor vježbom:

- » Neka priča priče, recitira stihove i čita naglas u situacijama kad nema napetosti. Ne prekidajte ga i ne ispravljajte ga.
- » Ohrabrite dijete da govori u obiteljskom okruženju, kad nema napetosti: za stolom, za vrijeme ručka ili tijekom razgovora o njegovim dnevnim aktivnostima.
- » Polaganim i ritmičnim govorom mu pričajte ili čitajte priče, dodajući im malo dramatičnosti.
- » Onih dana kada nema puno govornih blokada, dijete treba stimulirati da govori što je više moguće. Onih dana kad dijete ima velikih teškoća u govoru, ne zahtijevajte od njega da puno govori.
- » Ako dijete zadirkuju zbog mucanja, poučite ga da to primi mirno govoreći: *“Dobro, i ja ponekad imam problema s izgovorom neke riječi. Svatko to ima. Ali ja se neću brinuti oko toga.”* Većina zadirkivanja prestaje kad se suoče s takvim stavom.

